

Naročnina mesečno
12 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnice:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izjaha vsak dan s jutraj rasev ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENECC

Abbonamenti: Mese
12 Lire; Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P. Lubiana
10.650 per gli abbo-
namenti: 10.349 per
le inserzioni.
Filiale:
Novo mesto.

Vojno poročilo št. 705 Udar na Cufo odbit Napadi na Malto se nadaljujejo

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Vzhodno od Mekilija so se morali so-
vražni oklepni oddelki umakniti pred koncen-
tričnim in močnim topniškim ognjem.

Napadi: osnaga letalstva na utrdbe ter na-
prave na Malti so povzročili velike požar-
ne eksplozije.

Angleški udar, poskušen na otok Cufo,
južno od Krete, je naša garnizija krepko
odbila.

Rim, 7. maja. AS. Pri včerajšnjem napadu na
Malto so se nemški lovci spustili v boj s skupino
»Spittirejeve«. V desetih minutah sta bili sestre-
ljeni dve angleški letali. Na nemški strani ni bilo
izgub. Popoldne so nemški bombniki in strmoglavi
napadli letališča v luki. Ponoči so se napadi po-
novili. Znova so bila bombardirana letališča, poleg
tega pa sta bili zadeti in potopljeni dve sovražni
trgovski ladji pri otoku Gozzo.

Nov uspeh nemških podmornic

Na ameriški vzhodni obali in v Karibijskem morju so nemške podmornice
potopile 22 ladij s 138.000 tonami - Močan napad na Sebastopol - 12
angleških letal sestreljenih

Hitlerjev glavni stan, 7. maja. Nemško vrhov-
no poveljstvo objavlja:

Samo na severnem odseku vzhodnega bo-
jišča so bili krajevni, toda siloviti boji, pri ka-
terih je imel sovražnik visoke krvave izgube.

V trdih napadalnih bojih v najslabšem vreme-
nu ter na najslabših tleh sta se posebno odliko-
vali peta würtemberska in osma šlezijaska lahka
pehotna divizija.

Na laponskem in murmanskem bo-
jišču nadalje ugodno potekajo nemški protinapa-
di. Ponovni napadi močnih sovražnikovih sil so
bili odbiti. Pri letalskih napadih na Sebastopol,
ki so se jih udeležili tudi hrvaški le-
tali, so zapazili polne zadetke na pristaniščih in
letališčih.

V Severni Afriki so oddelki nemškega
letalstva razpršili zbirališča angleških vozil ter
spuščali bombe med razpršena letala na nekem
puščavskem letališču.

Na Malti so bile uspešno bombardirane
trdnjavske utrdbe in letališča otoka Gozzo.

Pred južno angleško obalo so lahka

0 madžarski zunanji politiki

Budimpešta, 7. maja. AS. Včeraj sta se sestala
parlamentarni odbor za zunanje zadeve v zbor-
nici in v senatu. Pri seji so bili vsi odborniki
in člani vlade, ki so poslušali poročilo ministr-
skega predsednika in zunanjega ministra de
Kallaya o zunanji politiki. Po tem poročilu je
prišlo do razgovora, ki se je zavlekel nekaj ur.
V parlamentarnih krogih so bili prav zado-
voljni z De Kallavim govorom, iz katerega

Novo nemško letalo

Berlin, 7. maja. AS. Tukajšnji listi so danes
zjutraj objavili slike novega nemškega letala
»BV 141«, ki ga grade tovarne »Bloom et Foes«
in ki je tehnično silno izpopolnjeno. Glavna tehnična
novost tega letala je v tem, da propelerja nima
več v sredi trupa, marveč na strani, in sicer samo
na levem krilu. »BV 141« imenujejo zato »nesi-
metrično letalo«. Nemški listi pišejo, da je ta iz-
najdba za tehniko naravnost revolucionarnega zna-
čaja. Letalo ima posadko treh mož, je silno hitro
ter lahko doseže neznančno višino. Oboroženo je
s topovi ter strojnimi najmodernejšega tipa. No-
vo letalo je bilo že uspešno preizkušeno na vzhod-
nem bojišču. Izdelujejo ga v velikih serijah.

V Franciji ni bilo neredov

Vichy, 7. maja. AS. V pristojnih francoskih
krogih so zanikali poročila, ki jih je razširila
agencija Reuter o neklih neredih v Lyonu ter v
nezasedeni Franciji, kjer da je ljudstvo mani-
festiralo za de Gaullea.

Severnoameriške čete v Braziliji

Buenos Aires, 7. maja. AS. Po poročilih iz Ria
de Janeiro se severnoameriške čete že nahajajo
na brazilskem ozemlju. V opravičilo za navzočnost
severnoameriških čet v Braziliji navajajo, da bo-
do te čete branile pristanišče Natal.

Smrtne obsodbe v Iraku

Rim, 7. maja. AS. Angleško vojno sodišče
je obsodilo na smrt tri iraške nacionastiste, ki so
pomagali bivšemu predsedniku vlade el
Kailaniju, da je aprila 1941 izvedel državni
udar. Več drugih nacionalistov je bilo obsojenih
na dolgo ječo. To je novo angleško nasilje, ki
naj preplaši iraško prebivalstvo, da se ne bi
upiralo angleškemu zatiranju. Ta novi angleški
zločin bo vzbudil globok vtis ne samo v Iraku,
kjer je el Kailani precej priljubljen, temveč
tudi po vseh arabskih in mohamedanskih kra-
jih. Anglija se iz Malaie, iz Birme ter Indije
ni nič naučila. London ubija naprej. Toda
kdor seje smrt, žanje sovraštvo. Mohamedanci
imaio dober spomin.
Carigrad, 7. maja. AS. Iz Bagdada se je izve-

Bangkok, 7. maja. AS. Uradno poročilo iz
Cungkinga pravi, da so japonske čete, ki na-
predujejo v severno Birmo, zasedle mesto Van-
tien na meji med Kitajsko in Birmo. Drugi japo-
nski oddelki korakajo v smeri proti severu
na kitajsko ozemlje. Japonska letala, ki spreml-
ljajo napredujoče kolone v Junanu, so močno
bombardirala indijsko-kitajsko železniško kri-
žišče Kunming in druge kraje v Junanu.

Rim, 7. maja. AS. V Angliji smatrajo vo-
jaške poraze v Birmi za enega največjih za-
vezniških neuspehov v vojni na Daljnem vzhodu.
General Alexander ima na izbiri dve poti,
če hoče rešiti vsaj del svojih čet: umik na Ki-
tajsko ali v Indijo. Verjetno je, da se bo sku-
šal umakniti v Indijo, toda tudi to ga bo ve-
ljalo veliko tveganja in naporov. Angleške in
kitajske čete so že skrajno izčrpane, in poti,
ki vodijo v Indijo, so le majhne tesni skozi ve-
liki gorovje. Izseljevanje civilnega prebival-
stva iz Birme se nadaljuje z letali, pa le v ome-
jenem obsegu. Po padcu Akyaba so se znatno
povečale možnosti napada na Indijo.

bojna letala podnevi potopila 2500 tonsko trgovsko
ladjo ter eno stražno ladjo. Nadaljni napadi so
bili namenjeni važnim vojaškim ciljem nekega
pristanišča severno od Dobra.

Kakor je bilo že objavljeno v posebnem
vojnem poročilu, so nemške podmornice v boju
proti sovražnemu preskrbovalnemu ladjevju
pred vzhodno severnoameriško obalo ter
na Karibijskem morju potopile 22 sovraž-
nih ladij s 138.000 tonami ter s torpedi težko
poškodovale dva nadaljnja parnika s 17.000 to-
nami.

Angleški bombniki so preteklo noč izvedli
vojaško nepomembne, vzemirjevalne napade
na zahodno in jugozahodno nemško področje.
Nočni lovci so skupno s protiletalsko obrambo
sestrelili 7 napadajočih letal, potem ko so prej
podnevi uničili v zračnih bojih nad Rokavskim
prelivom pet sovražnih letal.

Berlin, 7. maja. AS. Agencija DNB poroča,
da je sovjetsko letalstvo od začetka sovražno-
sti na vzhodnem bojišču pa do 30. aprila t. l.
izgubilo 21.267 letal.

je vidno, da tvori tesno sodelovanje z državami
Osi temelji madžarske zunanje politike, ki se
tako še vnaprej razvija po natančnih navodilih
regenta Horthyja ter ustreza nučnim državnim
koristim. Člani obeh odborov skladno poudar-
jajo, da bo Madžarska še nadalje zvesto kora-
kala ob strani sil Osi na poti, ki bo vodila do
zmage proti boljševizmu in do vzpostavitve no-
vega evropskega reda.

delo, da je angleško vojno sodišče, ki ga je An-
glija ustanovila zato, da bi dala nasilno ustanov-
ljeni vladi v Iraku videz zakonitosti, obsodilo na
smrt bivšega gospodarskega ministra Junisa Saba-
vija Fabmija, biv. poveljnika iraške oklep. divizije.

Nemški svet za vojno proizvodnjo

Berlin, 7. maja. AS. Te dni je bil v Berlinu
ustanovljen svet za vojno proizvodnjo, v katerem
so predstavniki oboroženih sil feldmaršal Milch,
general Fromm, admiral Witzell, pehotni general
Thomas in topniški general Loeb, zastopniki obo-
roževalne industrije ter razne druge osebnosti, ki
jih je minister za oboroževanje tudi poklical v
ta svet.

Angleški rušilec potopljen

Rim, 7. maja. AS. Angleška admiraliteta spo-
roča, da je bil potopljen rušilec »Jaguar«, imel
je 1690 ton in 183 mož posadke.

Madagaskar se upira Angležem

Nemški listi označujejo ta napad za morski rop

Vichy, 7. maja. AS. Po uradnih francoskih
poročilih naletavajo angleške čete, ki so se iz-
kreale na Madagaskarju, na odpor francoskih
oddolkov. Obrambne naprave blizu vojne luke
Diego Suarez so včeraj zjutraj ustavile angle-
ško napredovanje. Boji se nadaljujejo z veliko
silovitostjo.

Vichy, 7. maja. AS. Francosko mornariško
poveljstvo sporoča:

Med prvim angleškim napadom nad ladje-
delnice v luki Diego Suarez sta bili potopljeni
francoska podmornica »Beveziers«
ter pomožna križarka »Bougainville«. Skoraj vsa posadka
s teh edinic se je rešila.

Berlin, 7. maja. AS. Angleški napad na otok
Madagaskar je zbudil v nemških listih vihar ogor-
čenja nad Anglijo, ki je začela na roparski način
napadati proti Franciji. »Deutsche Allgemeine Zei-
tung« opozarja svoje čitatelje na nolo, ki jo je
izročila ameriška vlada vladi v Vichyju, ter na iz-
javo Cordella Hulla, ki dokazuje, da so tega zlo-

Buenos Aires, 7. maja. AS. Iz Washingtona
poročajo, da je bilo med posadko na Corregi-
dorju v trenutku njegove vdaie tudi 3500 mor-
nariških strelcev ter mornariev, ki so prišli z
Batanga. (rs)

Buenos Aires, 7. maja. AS. Mornariško mi-
nistristvo Združenih ameriških držav je sporo-
čilo, da so bile na Corregidorju izgubljene tri
ameriške ladje pobiralke min in dve topni-
čarki. (rs)

Tokio, 7. maja. AS. Japonski cesarski stan
je objavil naslednje uradno poročilo: 25. maja
so se ob 11 zmagovite čete japonske suhozem-
ske vojske in mornarice kljub hudemu na-
sprotnemu ognju izkreale na otoku Corregidorju.
Naslednje jutro ob 8 so Japonci popolno-
ma zasedli Corregidor in druge utrdbe v Ma-
nilskem zalivu.

Lisbona, 7. maja. AS. Iz Cungkinga poročajo,
da se je Cangkajšek podal na bojišče, kjer se po-
ložaj vedno bolj zaostruje. Kitajske čete se ne mo-
rejo upreti japonskemu napredovanju. Japonci so iz
Birne že prodrli na kitajsko ozemlje. Zatrjujejo,
da je imel Cangkajšek dolg pogovor z generalom
Wavellom.

Berlin, 7. maja. AS. Padec Corregidora ozna-
čuje berlinski tisk za novo japonsko zmago, ki bo
imela poseben vpliv na razvoj dogodkov v tiho-
morskem prostoru in za nov opomin Amerikan-
cem, katerim trpka dejstva sama razgaljajo pomen
Rooseveltove politike, ki je potegnila ameriški na-
rod v nevarno in smrtonosno pustolovščino. Pred
nedavnim so razni ameriški listi z grenkobo ome-
njali ameriško ponižanje na Batangu, izražajoč

upanje, da se ta žaloigra ne bo ponovila na Cor-
regidorju, če ga bo ameriško poveljstvo dovolj
zaščitilo. Njihovo upanje je bilo prazno. Velika
ameriška republika ne more varovati niti lastne
posesti, kaj šele nuditi pomoč svojim zaveznikom,
piše »Börsen Zeitung«.

Sanghaj, 7. maja. AS. Z ozirom na poročila,
ki jih širi čungkingška vlada s pomočjo Reuterja,
češ da se je sprožil val terorističnega gibanja in
protijaponskega gverileškega delovanja v Nankin-
gu, Sanghajju, Hongkongu in raznih drugih krajih
narodne Kitajske, je uradni govornik japonskih
sil, ki delujejo v Kitajski, izjavil, da je Cangkaj-
škova propaganda že večkrat širila podobne izmi-
sljotine, da pa sedanje prekašajo po laži vse prej-
šnje. Vzrok za tako početje je sedanje stanje čun-
kingške vlade, ki bi rada zakrila notranjo propa-
gando proti vojni ker so Japonci v Birmaniji za-
prli vse možnosti za dovoz orožja in živeža na
Kitajsko.

Tokio, 7. maja. AS. Japonske sile, ki se bo-
re z zahodnih pokrajinah province Šantung, so
zadale nove težke udarce kitajskim četam, ki so
imale 1285 mrtvih, kakih 1000 ujetih in so iz-
gubile mnogo vojnega gradiva.

Tokio, 7. maja. AS. Politični svet družbe
za podpiranje prestola, ki je pri zadnjih vo-
litvah dosegel tako sijajno zmago, je, smatra-
joč, da je družba izpolnila svojo nalogo, skle-
nil razpustiti to družbo.

Tokio, 7. maja. AS. Agencija Domei je iz-
vedela s Filipinov, da so japonske čete na
otoku Mindanau zasedle mesto Tamperan.

Veličastni italijanski uspehi na vzhodu

Od božiča do marca so Sovjeti neprestano napadali italijanske postojanke,
toda italijanski vojak je kljuboval njim in nevzdržnemu mrazu

Vzhodno bojišče, 7. maja. AS. Posebni dopis-
nik agencije Stefani poroča: General Messe je
pred nedavnim govoril o svojih čestih stikih s
četami italijanskega ekspedicijskega zbora v Ru-
siji in je dejal: »Prvi operativni cikel se je zma-
govito končal.«
Zatem je poveljnik italijanskega
ekspedicijskega zbora podal pregled o ruski kam-
panji, ki je znana pod imenom »zimska bitka«, ki
se je začela sredi lanskega novembra in je trajala
do konca marca, visek pa je dosegla v božičnih
dneh.

Najprej je treba omeniti poletne in jesenske
operacije, ko je sovražnik v kratkem času izgubil
velike in bogate pokrajine kakor žitorno do-
brjino, rudarsko in industrijsko pokrajino ob Don-
cu. Ves ta čas se je sovražnik umikal. Svoje upa-
nje je stavil na zimsko ofenzivo, ko naj bi strl
nasprotno sile v času, ki je za njega najugodnej-
ši, za nasprotnike pa najneugodnejši. Čete ita-
lijskega ekspedicijskega zbora so po hudi bitki
pri Stalinu v petmesečnem neprestanem vojsko-
vanju zasedle nove postojanke ravno v času, ko je
nepredvidno nastopila ostra zima. V tem času
so morali vojaki napeti vse svoje sile ter kolik-
or močnejše junaško in neomajno vztrajati ter iz-
polnjevati zaupane jim naloge. V tem času je bi-
lo potrebno odločno napeti vse sile ter uporabiti
vso vojaško spretnost, kajti sovražnik je začel na-
padati, imel je mnoge prednosti, dobro je poznal
ozemlje, na katerem so se vršili boji ter je lahko
izrabljval vse strateške možnosti, skratka: ni nobe-
nega dvoma, da je bila ruska zimska kampanja
močna preizkušnja poguma in neprekosljivih mo-
ralnih kakor tudi fizičnih sposobnosti italijanskega
vojaka. Italijanski vojaki so bili od srede novem-
bra pa do srede decembra neprestano v bitki bo-
disi pri Orlovki ali pri Hazepetovki, pri Rikovu,
Rusknaji ter mnogih drugih krajih, kjer je so-
vražnik prešel o božiču v velikansko ofenzivo ter
je v neprestanih napadih naskakoval naše posto-
janke. V zvezi z nemškimi četami, ki so se borile
na obeh straneh odseka, zaupanega italijanskemu
ekspedicijskemu zboru, so si italijanski vojaki iz-
brali nove trdne postojanke, kjer so se lahko upi-
rali. Bojna črta je bila narejena iz hiš, spre-
menjenih v majhne utrdbe. Te hiše so morale biti
med seboj zvezane s hodniki in rovi. Bilo jih je
treba tudi greti, kajti pri mrazu 30 do 40 stopinj
pod ničlo na prostem ni bilo mogoče zdržati. Vse
to so opravljali borci sami, ki so morali zamenja-
vati ure boja in patrol z najtršim delom, ko so
morali v pravcatem sibirskem mrazu kopati rove

in graditi utrdbe. Sami so si gradili peči ter na-
birali kurivo med snegom in ledom ter v burji,
ki je divjala čisto s hitrostjo 100 km na uro. Vse
to pa še ni bilo nič proti naporom, ki so bili po-
trebni, ko je sovražnik poskušal neprestano na-
skakovati naše postojanke, jih na slabših mestih
obstreljeval in oblegal.

Nato je prišla velika božična ofenziva na ce-
lem vzhodnem bojišču, ki je imela za namen uni-
čenje odseka, ki so ga držale italijanske čete in
ki ga je bilo najtežje braniti. Toda ta dolgo pri-
pravljeni napad je bil po neprestani tridnevni bit-
ki s krvavimi izgubami za Sovjete odbit, naši vo-
jaki so prešli celo v protinapad, zasedli nove po-
stojanke ter na mnogih mestih izboljšali svojo
obrambo. Po ponesrečeni veliki božični ofenzivi
je sovražnik s svojimi velikimi človeškimi rezerv-
vami do marca neprestano napadal in ni pustil
oddihati našim vojakom, ki so se morali boriti na
dve strani, to je s Sovjeti in s mrazom. Sovražni
letalci in topničarji so napadali italijanske pro-
metne in druge važne postojanke, toda italijanski
vojak je čudovito vztrajal ter ohranil napadalni
duh, ki se je pokazal vedno, kadar je bilo treba.

Vzhodno bojišče, 7. maja. AS. V vrsti po-
blemov, ki jih je moralo začetkom zime nujno
rešiti poveljstvo italijanskega ekspedicijskega
zbora na vzhodnem bojišču, sta bila glavna
problema prehrana ter zveza z domovino. Ze-
lezniške zveze so bile zelo težavne, ker ni bilo
mogoče uporabljati ne tirov, ne lokomotiv. Ju-
naštvo vojakov, ki so bili v prometni službi, je
prve dni decembra vendarle rešilo vprašanje
transporta kljub novim potrebam po pomnoži-
tvi raznih pošiljk, ki so bile nujno potrebne na
bojišču, zlasti toplja obleka in gorivo. Pozneje
pa je v drugi polovici marca nastopila nova
nevarnost, to so bile poplave. Nadaljnje vpra-
šanje, ki ga je bilo treba rešiti, je bilo zdrav-
stveno vprašanje, ki so ga tudi uspešno pre-
brodili. Organizirali so med drugim velike vo-
jaške bolnišnice, ki so v polni meri izpolnile
svojo nalogo. Poveljstvo je ukrenilo vse po-
trebno, da je obolelo čim manj vojakov. Mo-
rala vojaštva je bila vedno na visoki stopnji.
Italija je s tem pokazala, s kolikšnim navduše-
njem se udeležuje bojev na vzhodu. Vojaki so
dobili mnogo darov, volnenih oblačil, živeža,
tobaka, likerjev, ki jim jih je poslala fašistična
stranka za božič. Italijanski ekspedicijski zbor
ima tudi svoj časopis z naslovom »Kjerkolie«,
ki ga tiskajo ruski delavci, v njem pa sodelu-
jejo italijanski vojaki. Toda ta pregled o delo-
vanju italijanskega ekspedicijskega zbora v
zimski kampanji na vzhodu bi bil pomanjkljiv,
če bi ne vseboval poročil o delovanju specializiranih
italijanskih oddolkov, ki so se udeleževali bojev na
drugih odsekih, ki jih imajo za-
sedene zavezniske armade. Delovanje teh od-
dolkov je bilo veličastno. Najboljši dokaz za
delovanje italijanskih čet na vzhodu pa je dej-
stvo, da so kljub silnemu mrazu obdržale svoje
postojanke in se niso nikjer umaknile. Sijajni
uspehi poveljstva in vojaštva v trdem zimskem
času so poročstvo gotove bodoče zmage.

Obvezna delovna služba za Jude

Rim, 7. maja. AS. Z včerajšnjim odlokom so
vsi pripadniki judovskega plemena od 18. do
vštetega 55. leta podvrženi civilni mobilizaciji
za delovno službo. Prefekti imajo nalogo izvesti
ta odlok s tem, da izdajo ukrepe o naborih.
Kdor se bo zoper to določilo pregrešil, bo po-
stavljen pred vojno sodišče.

Carigrad, 7. maja. AS. Vlada je izdala uradno
poročilo, da je v Turčiji od danes naprej obrok
kruha zmanjšal za polovico. Težki delavci bodo
dobili 350 gramov kruha na dan, ostalo prebival-
stvo 150 gramov, otroci pa 75 gramov. Ta odredba
je samo predhodnega značaja.

Zatamnitev v Newyorku

Stockholm, 7. maja. AS. Londonski dopisnik
lista »Aftonbladet«
poroča, da je bila od 2. maja
naprej v Newyorku uvedena popolna zatamnitev
kakor v Londonu. Svetlobne reklame, ki so doslej
razkošno razsvetljevale Broadway in Manhattan,
so izginile. Pogoste potopitve ameriških ladij, ki
so se zadnje čase še pomnožile, so primorale ob-
lasti, proglasiti celo atlantsko obalo, kakor tudi
pristanišče v Newyorku, za vojno področje.

Gozd je največje bogastvo naše pokrajine

Ljubljanska pokrajina je v veliki meri poraščena s gozdom. Znano pa je, da kmet marsikdaj preveč zanemara gozd in da ima tako od njega vse premalo koristi. Glede na to, da je gozd največji vir energije za gospodarstvo pokrajine, je napisal v majski številki »Oraček«, ki prinaša vse polno koristnih člankov in nasvetov za naše kmetovalce, inž. A. Sivica tudi članek o našem gozdnem gospodarstvu in zbolšanju donosa gozdarstva. Zaradi splošne važnosti in zanimivih statističnih podatkov ga prinašamo tudi našim bralcem:

V pokrajini, ki obsega tačas kakih 451.500 hektarjev, je domalega 200.000 hektarjev s gozdom obaračenega sveta. Gozd pokriva torej skoraj 44 % ozemlja pokrajine. Ostala površina odpada v glavnem na njive, travnike, vrtove, sadovnjake, vinograde, — manjši odstotek pa na vse drugo.

Glede glavnih drevesnih vrst imamo največ gozdov, v katerih je igličasto drevje pomešano s listnatim. Le kakih 21.000 ha je samih igličastih in kakih 55.000 samih listnatih gozdov.

Pretežno površino zavzema visokoplodni ali visoki gozd. Nizke gozdove goje večinoma in pravilno le po vinorodnih krajih zaradi trtnega kolja in za drugo domačo porabo; njih površino cenimo na okroglo 3 % vse gozdne površine. Še manj je tako imenovanih srednjih gozdov (kombinacija visokih in nizkih).

Na relativnih gozdnih tleh, to je takih, ki bi bila prikladna tudi za poljedelstvo kulture, imamo razmeroma malo gozdov; to površino cenimo na ca 20 % vse gozdne površine. Večji del gozdov pa raste na absolutnih gozdnih tleh, ki niso prav sposobna za spremembo oziroma porabo za druge kulture vrste.

Mnogo gozdov se razprostira na kraških, nekaj tudi na slaborodnih tleh, nekaj po hudičih strminah; takih gozdov je skoraj 42 % celotne gozdne površine v pokrajini. S te vrste gozdovi je treba gospodariti previdneje kakor z gozdi, rastočimi v boljših legah in na ugodnejših tleh in poljih, da jih moremo obraniti produktivno.

Glede lastništva je treba navesti sledeče: Največ gozda — namreč kakih 88,34 % — je v posesti zasebnih posestnikov, med katere štejemo tudi solastnike (zemljiške zajednice). Državne in pokrajinske ustanove razpolagajo le z 0,25 % gozda. Občine in vasi imajo 0,3 % gozda. Čerkvam in raznim nadarbinam ter samostanom pripada 1,55 % gozdov. Delniške družbe in razni denarni zavodi posedujejo 1,5 % gozdov. Za koristnike agrarne reforme razlaščenih gozdov je 8,03 % in se skupno upravlja. Malenkost 0,03 % gozdov je last nekaterih društev in podobnih korporacij.

Nedavno je prišlo nekaj gozdov, ki so bili prej last izseljenecv iz nekaterih krajev kočevskega, novomeškega in črnomskega okraja, v last družbe »Emona«. V zgoraj navedenih podatkih gozdovi »Emonce« niso izločeni ter so še vsebovani med gojnimi podatki zasebnih posestnikov, občin, vasi i. dr.

Po razsežnosti posameznih gozdnih posestev prevladujejo po številu mala posestva. Naj-

večje gozdno posestvo tvorijo razlašeni gozdovi (16.065 ha). Tem sledijo štiri, po obsegu mnogo manjša zasebna gozdna velposestva (od 1440 do 2000 ha velika), nato pa dve zasebni in neko samostanske gozdno posestvo (od 1020 do 1120 ha velike). 530 do 985 ha gozda poseduje devet velposestnikov (med njimi bivši kranjski verski zaklad 828 ha, zemljiška zajednica v Radatovljah 778 ha in neki denarni zavod 531 ha). Od 207 do 403 ha gozda ima enajst gozdnih posestev (med njimi 340 ha nekakega donarnega zavoda in 255 ha državnega erarija; ostala so last zasebnikov). Od 100 do 196 ha velikih je devet in trideset gozdnih posestev (od teh neko samostansko 149 ha, nekakega denar. zavoda 178 ha. Umobolnice 125 ha, mest. občine novomeške 118 ha). Od 50 do 97 ha gozda ima šest in štirideset posestev (med njimi gozd nekake cerkvenega reda 68 ha, imovine občine v Marindolu 64 ha, pokrajinskega zavoda v Mali Loki 58 ha). Z gozdnimi površinami 40 do 49 ha je deset posestev (zraven so gozdi državnih železnice s površino skupaj 47 ha).

Vsi ostali gozdovi — skupaj 154.130 ha, to je

Dolenjevaški lončarji sami žgo piskre Lončarsko obrt čaka še lep napredek

Kadar dolenjevaški lončar izdelava na kolovratu precejšnjo zalogo lončevine, pripravi peč, v kateri ho robo žgal. Od doma mu ljubezna dekleta prinašajo pred peč in pri tem celo tekmujejo med seboj. Kar veselje te obide, ko vidiš dekleta, ki med prepevanjem podajajo lončarju lonce. S tem je delo deklet opravljeno, lončarja pa čaka še drugo delo.

Vso lončeno robo lončar sedaj »opiše«, nariše zelo enostavne ornamentalne oblike, katerim pravi rože. To napravi s kotlovo-hakrovim oksidom, ki je razredčen z vodo. Ko sklede opiše, jih polije z loščem ter jih vloži v ožago — pač skupaj z lonci za »kuho«. Ožaga je okrogle oblike, podobna kadi, od spredaj pa ima odprtino za vlaganje v peč, s strani pa dve odprtini za kurjavo. Peč kurijo z bukovinimi drvci, mešanici z mehkiimi. Žganje v peči je zelo naporno, ker so ognjišče odprta ter so kurjači izpostavljeni hudi vročini.

Če govorimo z lončarjem, ko »ožiga«, bomo opazili njegovo skrb in zamišljenost. Ta skrb je upravičena, kajti mnogokrat se prime, da se mu med ožiganjem pokvari posoda.

Obiskal sem tudi lončarja Naceta. Pravkar je kuril peč. Kar nemiren je postal, ko sem ga začel vpraševati o lončarstvu. Vprašal me je: »Želja pa tu sprašuješ? Brad spet kam pišau v kakšen časopis? Veš, zetu t'iest ne bom dajau nobenih odgovorov!« Ko sem ga prepračil in potolažil, da kaj takega ne nameravam in da se zanimam le za lončarstvo, sem ga toliko pripravil, da mi je dal nekaj skopih izjav! Vprašal sem ga po zasluku. Z nekako zamišljenostjo mi je dejal: »Seft je zadne čase laku slah. Včas' h je bil duob'r. K smo lonce vozil u Trieste, smo gosl'žil', de smo s'lhku prvostil' li'r vina, zdei pa dajlam ku črna žvina, pa s'za ne muorem.«

Ker sem zvedel, da so poskušali v Prigorici, kako bi dvignili lončarstvo, saj so v ta namen poslali v keramično šolo g. Vidervola Franca iz Dolenje vasi, sem pohitel še k njemu, da se pogovorim z njim o možnosti naprednega razvoja lončarstva in keramike. Mošter Vidervol mi je prav zanimivo utemeljeval možnost napredka lončarstva in keramike v tem kraju. Za napredno lončarstvo bi bilo potrebno sodelovanje vseh lončarjev v združitvi, kakor so to napravili gorenski lončarji v Komendi, kjer so ustanovili proizvodno in prodajno združitvo. Ta združitva imajo skupno delavnico. Da na se še na drugi način uresničiti načrt za povzdigo lončarske obrti tako zaradi dela in prodaje. Začeti bi bilo treba iz temelja. Dolenjevaški lončarji so ostali v kakovosti svojih izdelkov na isti višini kakor pred sto leti. Posamezni lončarji so morda gojili željo, da bi pričeli z naprednim lončarstvom, toda niso imeli zato pogojev, saj se do ustanovitve »Lončarske zadrage v Dolenji vasi« pred svetovno vojno nihče ni zanimal za lončarstvo. Zadruga je imela lepe načrte, toda svojega cilja žal ni dosegla. Lončarstvo je prav tako domača obrt na jugu Ribnice, kakor izdelovanje lesene robe na severu Ribnice. Značilna za obe panogi te domače obrti pa je, da sta zaostali deloma zaradi konservativnosti izdelovalcev, deloma pa tudi zaradi pomanjkanja šolanih delavcev. Kako prav imajo tisti redki, ki poudarjajo poslanstvo strokovne šole v Ribnici za izvežbanje domačinov pri izdelovanju suhe robe in lončarskih izdelkov! Kako imajo prav tisti, ki predlagajo namesto sedanje staro-tipne mešanice šole ustanovitve koristnejše obrtne šole za vzgojo delavcev, ki bodo na modern način izdelovali suho robo in lončene izdelke ter tako dvignili vrednost blaga v dobrobit ribniške doline.

Za povzdigo lončarstva, dokler se ne uresniči želja po obrtni šoli, bi naj lončarji napravili skupno delavnico in moderno peč, v

77% — so manjšega obsega; največ jih je prav majhnih.

Ker je največ gozdov v rokah manjših posestnikov, je donos gozdarstva v pokrajini močno odvisen tudi od tega, kako gospodarijo s gozdom mali posestniki. Bežen obhod maloposestniških gozdov pa kaže ponekod jako slabo in zanemarno stanje, premočno jih posestniki izrabljajo, nepravilno negujejo, tu in tam so obraščene večje površine z malovrednimi lesnimi vrstami, mnogo je praznot in obilo gozdnega plevela. Zato tudi zaloge lesa v teh gozdovih niso niti približno take, kakršne bi se mogle doseči ob večji pozornosti in delavnosti posestnikov. Prenizka zaloga lesa ima za posledico tudi prenizek prirastek lesa. Zato gozd neskrbnim posestnikom ne daje takšnega donosa, kakršnega bi mogel donositi, ako bi se upoštevali ponovni nasveti gozdnih nadzornih organov.

Kdor koli zmore, naj posveti svojemu gozdu čim več pažnje; skuša naj ga obiljšati, prečistiti in vse praznine izpopolniti s primernimi drevesnimi vrstami. Gozdne sadike so posebno maloposestnikom slej ko prej na razpolago po zmernih cenah; revnim posestnikom se sadike na prošnjo dajejo tudi zastonj. Za vestno izvedena pogozdovanja se podeljujejo tudi denarne nagrade.

Dostavek učnega razporeda na tehnični fakulteti

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo odredbo:

Clen 1. V členu 17-3 uredbe bivšega jugoslovanskega prosvetnega ministarstva z dne 17. aprila 1935, št. 15042 s poznejšimi spremembami se dodajata seznamu zavodov z zaporedno številko 33 zavod za električne stroje in v seznamu laboratorijev z zaporedno številko 33 laboratorij za električne stroje.

Obrodbe vojaškega sodišča

»Piccolo di Trieste« in »Jutro« priobčujeta v svojih številkih z dne 7. maja dve obrodbi vojaškega sodišča, po katerih posnemamo:

Vojaško vojno sodišče II. armije, odelek Ljubljana je na svojem zasedanju z dne 28. aprila obsodilo kmeta Intiharja Franca, sina pokojnega Andreja in Ane Hučič, rojenega na Krvavi peči pri Velikih Laščah 25. julija 1911, in kmeta Intiharja Ivana, sina Josipa in Alojzije Hribar, rojenega v Bukovici pri Velikih Laščah 26. dec. 1909, oba stanujoča v svojih rojstnih krajih, na dosmrtno ječo.

Z vsemi zakonitimi posledicami. Sodišče je oba, ki sta bila obdolžena udeležbe pri oboroženem krdelu, nošenje strelnega orožja, spoznalo za kriva, ker sta 3. novembra 1941 v Purkarcih pri Turjaku s strelnim orožjem in z udarci povzročila smrt Antona Leniča. Zločini so bili ugotovljeni 9. novembra 1941.

Isto vojaško sodišče je 29. aprila obsodilo Majcna Milana, sina pokojnega Ivana in Marije Frelj iz St. Janža na Dolenjskem, rojenega 17. febr. 1914 na dosmrtno ječo z vsemi zakonitimi posledicami. Imenovan je v begstvu in je obdožen umora, ker je v družbi s sedaj pokojnim bratom Marjanom in drugimi neznanci dne 29. julija 1941, povzročil v Ljubljani smrt desetnika šoferja nemške vojske Rabensteinerja Josipa s strelom iz revolverja. Sodišče ga je spoznalo za krivega, pri čemer je obtežilo, da je bilo dejanje premišljeno.

Novice iz živalskega sveta v Tivoliju

Ljubljana, 8. maja.

Številni sprehajalci in ljubitelji narave ter lepih nasadov v Tivoliju imajo sedaj polno užitka. Ali občudujejo krasne cvetlice, ali ogledujejo marljive delavce, ki kopijejo in orjejo zemljo, da si pridobijo živež iz nje, ali pa občudujejo živali, ki so v Tivoliju res kar domače. Ne mislimo seveda psov, pač pa prave gozdne živali, kakor veverice, razne ptičke in podobno.

Prede dnevi je ljubitelje ptičjega raja v Tivoliju razveselila važna novica: pojavile so se štiri mlade veveričke, letos skotene. No, so dejali ljubitelji teh prijaznih živali, letos so pa bile stare veverice pridne! Seveda so male letošnje veveričke postale kaj hitro domače. Po zgledu staršev se niso prav nič bale ljudi in se jih hitro privadile. Seveda so bile veveričke kaj hitro deležne raznih slaščic, kakor lešnikov, orehov in podobnega. Ta veverički živež je sedaj visok v ceni, toda kako zрно se je vedno dobi. In male veverice so se tudi hitro navadile spoznavati, kaj je dobro za njihove želodčke. Z malimi živalčami imajo ljudje seveda še večje veselje, kakor z odraslimi.

V ptičjem raji sedaj prede ptičkom bolj trda, zakaj prave hrane, ki bi si je preskrbeli sami, še ni v dreveju, ne na travnikih. Zato pa so postali škinkavčki pravi berači in prav obetavajo ter prosjajo pri ljudeh za živež. Seveda ga pri pri-

jaznih ljudeh dobe, zakaj kdo naj bi odklonil prošnje ptička, ki ti sede kar sam na roko ali pa ti hrano vzame kar iz ust. Prav predrzni so letos v Tivoliju kosi, ki se tudi ne boje ljudi. Pa ne uživajo velike priljubljenosti. Ljubitelji ptičev namreč zatrjujejo, da so ti rumenkoljni črnuhi postali pravi roparji, da preganjajo male ptičke, dokler so še v gnezdu ali pa kar pobijejo drugim ptičkom jajca, če jih najdejo. Nekaj bo že držalo na tem. Letos je v Tivoliju tudi nekaj več taščic, kakor običajno druga leta. Ta ptičke se zelo malo množijo, ker ima preveč sovražnikov, zlasti kadar gnezdi. Tudi ga preveč izdaja njegova rdeča barva na spodnji strani telesa.

Na ribniku pa je sedaj prava senzacija. Po nočni laboda, ki veslarija ves dan po ribniku, sta postala zadnje čase nekaj vznemirljiva in čudaka. Vzrok je bil kmalu dognan: labodja je znesla štiri jajca, ki jih sedaj pridno vali. To bo veselje za mladino, ko se pokažejo na vodi prvi labodčki! Ribnik namreč ostane tudi potem, ko bo otroško igrišče dograjeno, samo v skrajnem obsegu.

Lovce pa bo nemara zanimala vest, da so se na Rožniku zelo razmnožili gozdni jerebič, ki veljajo za zelo okusno divjačino. Toda gozdni jerebič je silno plašna in previdna ptica, ki jo je težko opaziti, kaj šele ujeti. V tem je tudi vzrok, da so se jerebi tako razmnožili.

Seja sveta Pokrajinske zveze delodajalcev

V torek, dne 5. maja dopoldne je bila v magistratni sejni dvorani redna in izredna seja sveta Pokrajinske zveze delodajalcev Ljubljanske pokrajine. Seje so se člani sveta udeležili v zelo velikem številu. Po poročilu predsednika je svet predlagal potrebno število članov izvršilnega odbora kakor tudi člano nadzorstva in njih namestnike v odobritve pristojnim organom. Glede drugih točk dnevnega reda pa je svet sklenil pooblastiti izvršilni odbor, da izvršuje njegove funkcije glede obravnave teh točk dnevnega reda.

Opozorilo trgovcem!

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine opozarja vse trgovce zveste, da morajo po odredbi Prehranjevalnega zavoda Vis. komisariata voditi knjigo prejena in izdatka racionaliziranih predmetov. Knjigo je takoj dvigniti v pisarni Združenja trgovcev proti plačilu 5 lir.

Sprememba cenika zdravilnih specialitet

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo odločbo:

Clen 1. Cene sedaj veljavne cenika za zdravilne specialitete se spreminjajo in se določajo takole:

1. Cene zdravilnih specialitetam, ki jih imajo trgovci z zdravili na debelo Ljubljanske pokrajine sedaj v zalogi in so izdelane v bivši kraljevini Jugoslaviji ter obsežne v »Ceniku za zdravilne specialitete 1939«, se zvišujejo tako za prodajo lekarnarjem kakor za prodajo običajno za 20 % sedaj veljavnih cen.

Od gornjega povišja so izključene cene za

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave od 8. avgusta ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Razkoten zgodovinski velofilm — velika ljubljena — zen ka drama

Navarska kraljica

Elsa Marini — Gino Cervi — Leonardo Cortese — Clara Calamai (it.)

KINO MATICA — TEL. 22-41

Jack Holt, najslavnejši interpret čiste ljubneži v filmu ki predstavlja globoko tragedijo

VIHAR V GORAH

Mona Barrie Antonio Moreno

KINO SLOGA — TEL. 27-30

Izredno napet zgodovinski film

MASKA CELARJA BOROTA

O. Valenti, E. Glori in Elsa De Giorgi

KINO UNION — TEL. 22-21

zdravilne specialitete, ki jih v Ljubljanski pokrajini proizvajajo trdke lekarna mr. ph. Bahovec Leon v Ljubljani, mr. ph. Kolaf J., kemijsko-farmaceutični laboratorij v Ljubljani in »Isis« d. d. veleprodgerija v Ljubljani, kolikor so že zvišane z naredbo z dne 30. marca 1942-XX št. 57 in cene, katere se zvišujejo po sledečih točkah 2. in 3. tega clena.

2. Cene zdravilnih specialitet: Fortisox po 30 in 100 pilul, Uredistol, čaj Urosan, proizvodi trdke lekarna mr. ph. Bahovec Leon v Ljubljani in Biemuthi subalsalicilic e opio »Mr. Kolaf« po 25 tablet, Renatosa po 250 in 500 g, Renatosa Arsen po 250 in 500 g, Renatosa Lecithin po 250 in 500 g, proizvodi trdke mr. ph. Kolaf, kemijsko-farmaceutični laboratorij v Ljubljani, se zvišujejo za 30 % tako za prodajo lekarnarjem kakor za prodajo običajno.

3. Cene za prodajo lekarnarjem naslednjih zdravilnih specialitet, ki jih izdeluje trdka »Isis« d. d. veleprodgerija v Ljubljani, se določajo takole:

Chinin Streptazol dražeji L. 12, Darnol tabletki L. 5, sirup Eufesin ¼ stekli. L. 22, tablete Eucalcin L. 6, sirup Eucalcin L. 11, sirup Eucalcin L. 21, kapsule Gripocin L. 9,50, Insulin 100 M. E. 5 cm³ L. 10,50, Insulin 200 M. E. 5 cm³ L. 17, tablete Interphan L. 8, injekcije Interphan 5x5 cm³ L. 18, Interphan ung. 30 g L. 7,10, Jekocitrol 165 g L. 21, Jekocitrol 1 kg L. 105, Jekocitrol ung. 40 g L. 9,25, tablete Isopirin L. 2,50, tablete Streptazol 20x0,50 L. 7, tablete Streptazol 100x0,50 L. 30, Streptazol ung. 33 g L. 8, Streptazol ung. 250 g L. 56,25, injekcije Streptazol 5x5 cm³ L. 20, injekcije Tonokardin 5x1 cm³ L. 13, Tonokardin eol. 10 cm³ L. 12, Tonovin 125 g L. 15.

Te cene se zvišujejo za prodajo običajno po računskem ključu iz clena 7. navodil št. 30.306 z dne 30. decembra 1940.

Clen 2. Kršitelji določb te naredbe o cenah se kaznujejo upravno po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 z zaporo od dveh mesecev in v denarju do L. 5000.

Drobna gospodarske

Novo ceno mleka v prahu. Kmetijski minister je določil nove cene mleku v prahu za prodajo na debelo in na drobno. Mlečni prah polnomastnega mleka z nad 24 % maščob bo po 21,50 lire kg, v vrečkah po 150 gr pa po 3,20 lire za vrečko, polnomastni mlečni prah do 24 % maščob bo stal 18 lire kg, v vrečkah po 150 gr pa 2,70 lire za vrečko.

Likvidacija bivše jugoslovanske narodne banke. Nomski listi poročajo, da bo pri trenutno vršilih se pogajanjih o premoženju in dolgovih bivše jugoslovanske države dokončno urejena tudi likvidacija bivše jugoslovanske narodne banke. Čim bodo sklenjeni togozdevni sporazumi z nasledstvenimi državami, bodo zaradi vojne preprečeni plačilni nalogi takoj izročni obračunski zavodom, ki bodo potem povzročili prenos na koristnike. Računajo, da bodo pogajanja z nasledstvenimi državami v doglednem času privedla do zadovoljivega zaključka. Betonske ladje. V berlinski trgovinski register je bila vpisana družba z om. zavezo za gradnjo ladij iz betona.

Dela pri palači Bate

Z ozirom na članek »Dela pri palači Bate« do sedaj letos končana v našem listu z dne 30. aprila smo dobili sledeče pojasnilo:

Tvrdba Bata je po nakupu stare Maličeve hiše v Ljubljani imela namen, da tam zgradi novo stavbo. Res je bilo v času, ko je podjetje razvijalo investicijski program predvsem v Borovu v tovarniške objekte, težko pripraviti vodstvo k temu, da se odloči za tako veliko investicijo izven tovarne na enem mestu in v času, ko je bilo predvsem potrebno izgraditi industrijske objekte in naprave. Nasprotno pa je res, da potem, ko se je vodstvo podjetja odločilo za stavbo v Ljubljani, ni bilo s strani podjetja Bate nobene zapreke ali zadržka, da se to čimprej izvede.

Če so bile zapreke pri stavbi in če se ni mudilo z gradnjo, to nikakor ni bila s strani tvrdke Bata. Zapreke so bile res, toda potem, ko se je podjetje že odločilo za stavbo, teh zaprek ni bilo v Borovu ali Zlinu, ampak edino tu, v Ljubljani. Saj je podjetje čakalo na stavbo-novo dovoljenje brez krivde gradbenega urada ali stavebnega gospodarstva polnih enajst mesecev, t. j. od 14. maja 1937 do 14. aprila 1938.

Tako je bila stara stavba podrtja šele leta 1938 in ne že leta 1936. Zolezohetenski skelet je bil dovršen 30. V. 1939 in sicer 26 delovnih dni prej, kakor je bilo predpisano. Zidarska in instalacijska dela so se takoj nadaljevala. Težave so bile edino pri dobavi instalacijskega materiala zaradi vojnega stanja v Evropi. Vendar je bilo mogoče do početka zime 1940 izročiti v uporabo in dovršiti fasado. Nadaljevanje gradnje spomladi 1941 je prekinila vojna in njene posledice. Čim je podjetje uredilo svojo prodajno organizacijo, je takoj vzelo v program dovršitev palače v Ljubljani. Danes so dovršitvena dela že v polnem teku in jih izvršuje podjetje Bata z lastnimi sredstvi po svojih načrtih. Dela so poverjena podjetnikom in obrtnikom, ki so jih že prej izvrševali. — Bata, Ljubljana.

Seja novomeškega občinskega sveta

Novo mesto, 6. maja.

Včeraj, v torek popoldne ob petih, se je novomeški občinski svet pod predsedstvom mestnega župana dr. M. Polenske zopet sestel k redni seji, da reši nekatera občinska vprašanja, ki so nastala v času od zadnje seje.

Najprej je župan podal svoje poročilo, v katerem je sporočil, da je Visoki komisariat odobril nove sejnske in tržne tarife, ki jih je občinski odbor sklenil na svoji seji meseca decembra. Na seji mu preteklega tedna so organi mestnega tržnega nadzorstva prvič pobirali sejnske in tržne pristojbine po novi tarifi. Vse čas poprej pa so zaračunavali po stari tarifi in je zato verjetno, da se bo ob koncu proračunskega leta pokazalo, da so dohodki, ki so bili v proračunu predvideni, v tej tarifi manjši. Dalje je poročal, da je pregledal mestno blaginjo, ki jo je našel v popolnem redu.

Pri naslednji točki dnevnega reda je občinski svet razpravljal o izrednih izdatkih v teku tega proračunskega leta, ki so doslej dosegli vsoto 7007,35 lir. Občinski svet je te izdatke naknadno odobril.

Ker je mestna občina prejela od Visokega komisariata sporočilo, da ji ne more izdati dovolilnic za nabavo bencina, ki bi ga občina rabila za pogon škropljenega avtomobila in ker je škropljenje mestnih ulic neobhodno potrebno, je mestna uprava sprožila misel, da bi se mestni škroplilni avto predelal na pogon z ogljem. V ta namen je pozvala tri podjetnike, naj ji stavijo tozadevne ponudbe. Tvr-

ka Generator v Ljubljani se je ponudila da delo izvrši za ceno 10.000 lir, tvrdka Adler-Worke v Ljubljani za ceno 11.500 lir in novomeška tvrdka Murn za ceno 12.500 lir. Občinski svet je sklenil, da se pozove, da stavi ponudbo še Novomeščanu g. Prežljau in da se župan pooblasti, da dela odda eni od novomeških tvrdk, če je pripravljena delo izvršiti za ceno največ 11.000 lir in če da potrebne garancije. V nasprotnem primeru naj delo odda tvrdki Generator v Ljubljani za znesek 10.000 lir.

Pravni zastopnik zidarskega podjetja, ki je gradilo silos na Ločenski cesti in ki je bil last bivšega Prizada, je ukrenil pri Vis. komisariatu akeijo, da se zadeva s to gradnjo likvidira. Podjetnik namreč za svoja dela še ni dobil izplačane celotnega zneska in mora dobiti še 40.000 lir. Mero-dajni faktorji Visokega komisariata, ki je postal pravni naslednik Prizada, so izjavili, da bi Visoki komisariat bil pripravljen povomeški občini odstopiti omenjeni silos, če bi občina podjetniku izplačala znesek 40.000 lir. Občinski svet je na predlog uprave sklenil, da občina silos za ceno 40.000 lir prevzame in je pooblastil upravo in župana, da ukreneta vse potrebno, da prodle omenjeni silos za znesek 40.000 lir v nesporno last mestne občine.

Na dopis okrajnega glavarstva v Novem mestu glede poddelitve koncesije za trgovino z manufakturnim in modnim blagom Povh Martji, je občinski svet izrazil mnenje, naj se koncesija podeli, kakar je sledila tajna seja, na kateri so obravnavali nekatero osebo zadevo.

Droline novice

Koledar

Petek, 8. maja: Prikazen Mihaela nadangel; Peter iz Tarantazije, škof; Dionizij, škof.
Sobota, 9. maja: Gregor Nacijanski, škof in cerkveni učitelj; Herman, spozn.; Beat, spozna. vatec Oroncij, škof.

Osebnosti

Promocija, v Zagrebu je bil promoviran za doktorja vege zdravilstva gospod Stanko Benedič z Bleda. Iskreno čestitamo!

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Jakob Zlatnik, posestnik. Pogreb bo v petek, 8. maja, ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Izanska cesta 55, na pokopališču k Sv. Križu.

† V Ljubljani je mirno v Gospoduaspala gospa Josipina Štrnad roj. Zvan, vdova po višjem davčnem upravitelju. Pogreb bo v soboto, 9. maja ob 3 popoldne z Zal, kapela sv. Nikolaja, k Sv. Križu. — V splošni bolnišnici je umrl gospod Franc Anžič, posestnik in mesarski mojster. Pogreb bo v soboto, 9. maja izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Nekaj knjig,

ki jih mora imeti vsak izobraženec:

France Veber:

Sveti Avguština. 176 str. vez. v pl. L 31.—.

France Veber:

Filozofija. 216 str., vezana v platno L 23.—.

Franc Erjavec:

Zbrano delo. 4 zvezki. Vezani v platno. Vsi zvezki obsegajo 150 strani in imajo 90 dvostranskih tabel s slikami. Skupaj L 140,50. (Dobijo se tudi posamezni zvezki.)

Založba

LJUDSKE KNJIGARNE V LJUBLJANI
Pred Skofje 5

— Skupinsko potovanje v Firenzo priredi Tujskoprometna Zveza, zastopstvo CIT. Prijave do 15. maja.

— Doseženih že 20 stopinj nad ničlo. V sredo je bila v tem letu dosežena najvišja dnevna toplota, ko je meteorološki zavod zaznamoval maksimum +20,6° C. Primerno visoko, toda za 2 stopinji nižje smo že zaznamovali v marcu in aprilu. Dne 27. marca je bilo +18,8° in dne 25. aprila +18,5° C. Temperatura se precej naglo dviga, nasprotno pa dokaj naglo pada barometer. V četrtek je bila zaznamovana najnižja jutranja temperatura s +6,5° C. Barometer je v četrtek kazal 764,3 mm. Na Barju je bila v četrtek zjutraj prav lahna, nizka megla, ki se je kmalu razpršila. V sredo je bil sončen in tople dan. Vse hiti s poljskimi deli.

— Družbe nepremičnin in realne eksekucije. Lani so bile prav redke sodne javne dražbe, na katerih bi bila prodana razna posestva v okolici ali pa hiše v Ljubljani. Letos doslej še ni bilo nobene prodaje nepremičnin na dražbi. Prejšnja leta so bile dražbe prav pogoste in ni minil teden, da ne bi v sobi št. 16 prodajali na dražbi kako posestvo. Objavna deska za dražbe pa je bila vedno polna raznih objav, da je razpisana dražba tega in tega nepremičninskega objekta. V tem letu je bilo podanih na izvršnem oddelku okrajnega sodišča že 23 predlogov za uvedbo dražbenega postopanja zaradi celotnega zneska 142.517 lir in zaradi 1.210.485 bivših din. V aprilu so bili podani 4 predlogi za znesek 619.823 bivših din. Pri nekem posestvu je bilo uvedeno dražbeno postopanje zaradi malenkostnega zneska 280 din, drugo posestvo je prišlo na dražbo zaradi dolga 556.813 din. V aprilu je bilo dalje na izvršnem oddelku podanih 10 predlogov za realno eksekucijo, s katero so se upniki vknjižili za svoje terjatve v skupnem znesku 61.717 lir na nepremičnine svojih dolžnikov. Letos v 4 mesecih je bilo 77 takih realnih eksekucij za celotno vsoto 169.411 lir in 65.187 bivših din. Najmanjša vsota, zaradi katere je bila dovoljena realna eksekucija na neko nepremičnino je znašala 380 lir, največja pa 12.735 lir.

— Pri 16. tatvini so ga ujeli. V ladjedelnih v Monfalconeju so se dogajale zadnje čase skrivnostne tatvine koles. Delavcem je zmanjkalo iz garderobe v nekaj dneh kar 15 koles. Pri izvrševanju šestnajste tatvine pa so čuvaji dobili tatu v osebi delavca Marina Giugliattija,

ki se je nalašč napravil bolnega, v času svoje boleznici pa je zahajal v ladjedelnice s pomočjo svoje delavske legitimacije, iz ladjedelnice pa se je vsakokrat odpeljal na tujem kolesu. Na tak način je vsak dan odpeljal nekaj koles, ki jih je potem razprodal po bližnji in daljni okolici.

— Od doma je pobegnila pretekli torek popoldne 12letna dijalkinja Il. ženske realne gimnazije v Ljubljani Ivanka Smerajc (na sliko) s svojo prijateljico Frido Zgončevco. Ivanka je bila oblečena v opekasto rdeč plašč, čez ramo ima usnjeno torbico, v roki pa kovčec s perilom in obleko. Njena tovarišica nosi temnomoder plašč. S seboj imata 900 lir in tri živilske nakaznice. Kdor bi o njima kaj vedel, se naproša, da takoj sporoči najbližji karabinjerki postaji, ki bo po begli deklici spravila nazaj v Ljubljano k staršem.

Ljubljana

1 Birmovanje v ljubljanski stolnici bo letos kakor doslej običajno: na binkoštno nedeljo dopoldne ob 10 naprej, popoldne ob 3, na binkoštni ponedeljek ob 11. dopoldne.

1 Povodom 25 letnice škofovanja sv. Očeta Pija XII. ima šolska mladina vseh osnovnih šol v nedeljo, 10. maja t. d. popoldne ob 15 cerkveno slovesnost v cerkvi sv. franciskana. — Bo nagovor (g. p. gvardijan Kristomir Sekovanič), pete liturgije Matere božje (g. dekan dr. Fr. Kimovec). Ljudsko petje otrok in slovesni blagoslov otrok po obredniku. K tej pomenljivi cerkveni proslavi sv. Očeta najljubšeje vabimo vse prijatelje in vzgojitelje šolske mladine in zlasti še njihove gg. katehete, starše in prav posebno matere otrok. — Podobna jubilejna proslava sv. Očeta, obvezna za vse ljubljanske Marijine družbe, bo pa na vnebohod popoldne ob 16 v cerkvi sv. Jurijev, k kateri slovesnosti so istotako vabljani tudi vsi drugi verniki.

1 Javno predavanje s skriptičnimi slikami. Drevi ob 18 bo v mali filharmonični dvorani predaval Karel Mahkota o temi »60 let šole Glasbene Matice«. Predavanje bodo spremljale številne skriptične slike, med njimi precej slik iz stare, potresne Ljubljane, dalje slike znamenitih naših skladateljev, odličnih učiteljev in učencev Matične šole. Predavanje je uvod v propagandni teden, ki ga bo priredila Glasbena Matica pod naslovom »Učite se glasbe« ob priliki 60 letnice obstoja šole Glasbene Matice. Vstop k predavanju je prost.

1 Danes v Štepanji vasi in na Barju, jutri pa spet v Mestnem domu bodo zdravniški mestnega fizika cepili otroke zoper koze po naslednjem razporedu: današnji petek, 8. maja, se že ob 16 začne cepljenje v barjanski šoli za Barje, ob 17 pa v salonu Kregarjeve gostilne za Štepanjo vas, a jutrišnjo soboto, 9. maja, bo ob 17 spet cepljenje v Mestnem domu. Opozorjamo, da je cepljenje obvezno za vse leto 1941. rojene otroke, prav tako pa tudi za vse nad 3 mesece stare letos rojene otroke. Cepljeni morajo biti tudi otroci, ki so bili doslej iz kakršnega koli vzroka opravičeni od cepljenja. O uspešnem cepljenju dobe starši uradno potrdilo, ki ga je treba dobro shraniti. Če ne prej, bodo to dokazilo morali predložiti pri vpisu otroka v šolo. Starši onih otrok, ki bi neopravičeno ne pustili otrok cepiti, bodo po zakonu obsojeni kaznovani. Kdaj naj starši pripeljejo sedaj cepljene otroke na pregled, je razvidno iz lepakov, ki so nalepljeni na občinskih razglasnih deskah, na cerkvenih vratih, na živilkah trgov itd.

1 Prvo zelje na trgu. V četrtek so pripeljali prvo uvoženo zelje na ljubljanski živilski trg. Cena je bila 8 lir kilogram. Zelje je bilo v Ljubljano poslano iz Triesteja. V četrtek je dospela tudi manjša pošiljka glavne solate. Na debelo je bila solata plačana po 6 lir kg.

1 Posušena drevesa podirajo na grajskem pobočju. Grajsko pobočje je res lepo poraslo z drevjem, vendar se tu in tam zgodi, da kak star orjak usahne. Letošnja huda zima je nekaj dreves, ki so že prejšnja leta polagoma usihala, zdelala skoraj popolnoma. Ob poti, ki vodi iz Studentovske ulice na Grad, stoji tudi tako drevo. Toda glavno debelo je že pred leti popolnoma usahnilo. Te dni ga podirajo, toda

zaradi strmega pobočja zaveva ne gre izpod rok. V bližini je namreč električni vod, ki veže električno razsvetljavo ob Poti na Grad. Na drugo stran pa so številni plotoči, na katere drevo zopet ne sme pasti. Tako sedaj izpodsekano drevo čaka, kaj bodo napravili z njim. Z močno vrvjo je tudi privezan, da samo od sebe na lepem ne more zaropotati čez pot in naprej na plot in vrt.

1 Tudi Rimski trg ne bo razoran. Včeraj smo poročali, da med parki v Ljubljani Hrvaški trg ne bo zoran in obdelan, temveč ostane tak, kakor je. Za Rimski trg (pred sodno palačo) je bilo prvotno sklenjeno, da bo v malih parcelah razdeljen med posamezne družine, ki naj bi ga obdelale. Iz raznih razlogov, predvsem zaradi tega, ker je trg precej posejen z grmovjem in drevjem, dalje so tam zaklonišča, pa tudi ta park ne bo letos prekopen in obdelan, temveč ostane v sedanjih oblikah še dalje.

1 Starejši moški, ki je prišel iz bolnišnice, za delo popolnoma nesposoben, prosi usmiljeno srca za kakršno koli podporo. Naslov v upravi »Slovenca«.

Naznanila

GLEDALISCE. Drama: Petek, 8. maja: Zaprt. — Sobota, 9. maja ob 17.30: »Voda«. Izven. Zoisane cene od 12 lir navzdol. — Nedelja, 10. maja ob 14: »Zaljubljeni žena«. Izven. Zoisane cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: »Voda Roslinka«. Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Ponedeljek, 11. maja: Zaprt.

Opera: Petek, 8. maja ob 15: »Indija Koromandija«. Madlinska opera. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. — Sobota, 9. maja ob 17: »Priatelj Fries, Red B. — Nedelja, 10. maja ob 14: »Prodana nevesta«. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. — Ponedeljek, 11. maja ob 17.30: »Orfej in Eridika«. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

RADIO. Petek, 8. maja: 7.30 Poročila v slovenščini. — 7.45 Slovenska glasba. V odmoru (8.00) napoved časa. — 8.15 Poročila v italijanski. — 12.15 Teret seater Sigitarjevih. — 12.40 Karakteristično italijansko skupino vodi dirigent Frat. — 13.00 Napoved časa. Poročila v italijanski. — 14.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17 Lepe pesmi od večeraj in danes. Orkester vodi dirigent Petralia. — 14.00 Poročila v italijanski. — 14.15 Operna glasba izvalja Radijski orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Silvana. — 14.45 Poročila v slovenščini. — 15.15 Trio Emona. — 15.30 Pisana glasba. — 19.00 »Gorice« v slovenščini. — 19.30 »Stanko Lehen«. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Operna glasba. — 20.00 Napoved časa. Poročila v italijanski. — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.40 Prens in občinske gledališča v Bologni: K. Jacchini Giocondo in njegov kralj. V odmorih predavanje v slovenščini. Zanimivosti v slovenščini. Po operi poročila v italijanski.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Viš, Tržanska c. 48.

POIZVEDOVANJA. V trnovski cerkvi je bil pozabljen dežnik. Dobi se Meningerjeva 15/2 pri Antona Škerjancu.

Najdi se je bil v sredo večer etui z blagorajskimi ključki in en ključek od kovčega. Kdor jih je izgubil, jih dobi na policiji, soba št. 6, pri dežurnem uradniku.

Izgubila sem v sredo majhno rjavo denarnico v postlopi glavnice pošte ali grede skozi Prešernovo ulico do Starega trga. Najditelj se naproša, da jo prinese v upravo »Slovenca«.

Iz Gorizije

Po nesreči je utonil. Na bregu reke Vipaco je grabil listje in stello 67letni Anton Palik, doma iz St. Croce pri Aidussini. Pri delu je stari mož nesrečno stopil in se mu je spodrenilo. Zdrnil je po strmini nizdol in se prekopicnil v reko. Neka ženska je videla nesrečo in zagnala krik. Sosedje so hitro pritekli na kraj nesreče, vendar možu niso mogli pomagati. Ker ni znal plavati, je kmalu izginil v globčino in so ga šele pozneje mrtvega izvežli na suho.

Zaradi snega ustavljen promet. Poročali smo že, kako sta naz zadnja dva dneva v aprilu pahnila v novo zimo. Zaradi zanimivosti naj danes še povemo, da je na vzhodnem delu kotline Idria vrglo snega kot v najhujši zimi. Cesto, ki pelje proti Idriji, je sneg tako zametel in zasul, da je bil avtobusni promet ukinjen. Priti je moral snežni plug, da je cesto odprl in očistil. Tudi na planoti severno od Gorizije je bil pravi zimski metej in je snega na debelo nanese.

S Spodnjega Stajerskega

Zetev smrti. V Ljutomeru je umrl znani goetilničar in posestnik Julij Straßer. V Mariboru pa sta umrla upokojena železničarja 74 letni Jožef Perko in 70 letni Franc Jurkovič.

Znana nemška pravilničarka Marija Fischer je obiskala tudi okrožje Trbovlje, kjer je zbranim otrokom pripovedovala lepe in zanimive pravljice. Otroci so jo zvesto in napeto poslušali ter jo na koncu nagradili s ploskanjem.

Razne nesreče. 50letni posestnik Alojzij Drevenshek iz Slovenskih goric je delal v gramozni jami, ko se je nenadoma utrgala večja plast zemlje in ga podsula. Na pomoč so prihiteli njegovi tovariši, ki so ga odklopali. Pri nesreči si je Drevenshek zlomil levo nogo. — V Vrtilah pri Zgornji sv. Kungoti je 60letni posestnik Franc Kaiser poginjal vpražena vola. Nenadoma pa se je en vol spotalnil in padel, pri tem pa podrl na tla Kaiserja, ki si je pri tem zlomil desno ključnico in dobil tudi hude notranje poškodbe. — 32letni, pri nekem mariborskem prevoznem podjetju zaposleni Ivan Ferl je tako nesrečno padel z voza, da je obležal nezavesten. Na glavi ima veliko rano, dobil pa je tudi hude notranje poškodbe.

Iz Hrvatske

Preosnova ustaške nadzorne službe. Po najnovejši zakonski odredbi obstaja ustaška nadzorna služba iz policijske, informacijske, vojaške in varnostne službe.

Najnovejša okružnica hrvatskega kmetijskega ministrstva naroča vsem hrvatskim občanom, da morajo ukreniti vse potrebno, da bo vse razpoložljive zemljišče letos obdelano. Zaradi izvedbe tega naročila morajo uporabiti vse razpoložljive delovne moči in vse stroje ter poljedelsko orodje.

Nov učni načrt za meščanske šole. Prosvetni odbor hrvatskega sabora je pričel izdelovati novo učni načrt za hrvatske meščanske šole.

Starčevičev dom za preskrbo starčkov in stark bo postavila osijska občina kot spomin na prvo hrvatsko državno obletnico.

Ustanavljanje gostilničarskih šol na Hrvaškem. V Zagrebu pripravljajo ustanovitev ljudske, srednje in višje gostilničarske šole. Višjo gostilničarsko šolo bodo morali obiskovati hotelirji. Za sprejem bo moral kandidat priložiti potrdilo, da je obiskoval 8 gimnazijskih razredov ali pa, da je končal srednjo gostilničarsko šolo.

Iz Srbije

Preosnova srbskega športa. V zvezi z objavo uredbe o državnem nadzorstvu nad športnimi organizacijami je dal srbski prosvetni minister Jonić časnikiarjem izjavo, v kateri je dejal, da je s to uredbo napravil prvi korak za preosnovo srbskega športa. Po njegovem mnenju bo šport preosnovan v tem smislu, da bo harmonično razvijal ne samo telesno, temveč tudi duhovno osebnost. Šport mora predvsem krepiti značaj ter v mladini buditi občutek veselja pri premagovanju raznih ovir in težav. Šport kot tekmovanje in borba pa mora temeljiti na poštenosti in viteštvu. Če kdo podleže v takšni borbi, ni to nobena sramota. Sramotno je pa se posluževati v borbi raznih nedovoljenih sredstev. Končno je minister tudi napovedal, da bo državni športni načrt dobil važno mesto tudi v učnih načrtih za ljudske in srednje šole. Vlada bo ustanovila in predpisala tudi državni športni znak in bo organizirala državne športne tekme za pridobitev pravice nošenja omenjenega znaka. Tekme bodo obvezne za moške in ženske mladine.

Srbska delovna služba bo gradila vzorne vasi. Vodstvo srbske delovne službe je zaupalo svoji organizaciji tudi zgraditev dveh vzornih vasi, ki bosta potem služili za primer za zboljšanje vseh razmer v ostalih srbskih vaseh. Načrte za obnovo vasi je izdelalo gradbeno ministrstvo. Vasi, ki jih bo delovna služba obnovila, ležita ob progi Beograd-Lazarevac in se imenujeta Meljak in Bačevac.

48 **deaktiv**

Če bi bila tajnik in Mišek v tem hipu videla župana, pa bi ga bila koj razumela: tudi njega so bili ostrigli!

Mišek se je vrnil v svojo pisarno in je telefonsko poklical župana.

»Halo, gospod župan! Poklical sem vas, da bi vas vprašal, ali dovolite, da bi se gospod Kužek in jaz pobrigala za ta pobalinstva.«

»Ali si ti, kaj?« je zakrutil župan. »Izvrstno! Pridi koj k meni v urad!«

Tega si Kužek ni dal dvakrat reči.

Upal je, da bo pri stvari veliko zaslužil.

Kulturni drobiž

Pri ljudski knjižarni je izšla znana knjiga italijanskega zdravnika Andrea Majocchi: *Kirurško življenje v prevodu Mirka Javornika*. Cena vezano 50 lir. — Pri Novi založbi so izšli *Razgovori*, zbirka misli v literarni obliki pisatelja Stanka Cankarja. Cena broš. 30 lir, vez. 38 lir. O obeh knjigah bomo še spregovorili.

Vigred št. 9 ima nasledajo vsebino: Mati in Dete zbira rože za smernice (iz knjige dr. p. Romana Tomina »Naša ljubezen Tebi, Gospode«), Silvia Sardenko: Blagoslovljena, Ti med ženami (iz knjige »Materice«), Janez Jalen: Neobhojena razpotja (celoletna povest), A. S.: Zalostna deklica (pesem), Jože Krivec: Soplek marjetice (celoletna povest), Marija Znidaršič: Pomladna bol (pesem), Milica Sivec: Prehrana zdravega in bolnega človeka (nadaljevanje). Poleg tega navadno rubrike: V naših domovih (prve češnje, kuharski zapiski za maj), Za pridna roke (moda s celostransko prilogo krojev).

Vrtec št. 9 je izšel z naslednjo vsebino: Cvetko Golar: Zasmajalo se je sonce (pesem), Ivan Matičič: Morje je prebrlil (uvodna povest), Venceslav Winkler: Rajanje (pesem), Janez Dodž: Zakaj slikajo sv. Antona s praščkom (ilustriral O. Globočnik, pravljica), Tone Gaspari: Piva (črtica), Mirko Kunčič: Oblaček in ptiček (pesem), Svjetoslav: Tinka Tonka (pesem), Karel H.: Pravljica o delu (ilustriral H. Smrekar), Milan Skrbinek: O zlata otroška leta (spomini), Naša pošta, Skrite stezice, odkrite rešnice, Rešitev ugank.

KULTURNI OBZORNIK

Šestdesetletnica Glasbene Matice

(Konec.)

Katere predmete so poučevali na šoli Gl. M.? Najprej je začela šola s poučevanjem klavirja in violine; že v drugem letu obstoja je uvedla splošno glasbeno teorijo in šolsko petje ter ostale godalne instrumente. Posebno pažnjo je posvečala zborovskemu petju: gojila je mešani in moški zbor ter skupno igro na klavirju in godalnih instrumentih. V potem letu je uvedla orkestralne vaje za mladičante, nekakšen lasten orkester in naslednje leto poučeval pihal in trobil. Tako je bil položen temelj poznejši Filharmoniji (1908), ki ji je bil prvi dirigent slavni Vasilav Talich. — Iz sadnin dveh predmetov, ki so se na Gl. M. poučevali, jih je do l. 1925-26 naraslo 23; danes, ko je del njene naloge prevzela Glasbena akademija, se na Matici poučuje 14 učnih predmetov. Zanimiv je porast šolskih učnih ur. Tako je imela Gl. M. v prvih letih obstoja samo 250 ur pouka, a je njih število naraslo v šestem letu že na 2926 ur. V prvih letih konservatorija Gl. M. je pa bilo zaslednih 29 učnih sob, v katerih se je vršil pouk od zore do mraka in ponekod še pozno v noč.

Prva leta je vodil šolo Gl. M. od odbora imenovani šolski nadzornik skupno s člani začasnega učiteljskega zbora. A že l. 1886. so prišli do praprčanja, da bo mogla šola prospavati le, če bo dobila lastnega šolskega ravnatelja. Na to mesto je bil povznan Fran Gerbič, ki je vodil šolo 31 let tja do svoje smrti l. 1917. Po njegovi smrti je prevzel vodstvo Matej Hubad, ki je bil od l. 1919. pa do

svoje upokojitve l. 1933. obenem ravnatelj konservatorija Gl. M. Za njim vodi šolo sedanjí ravnatelj Julij Betetto. Tako je imela šola v svojem šestdesetletnem obstoju samo tri ravnatelje, kar je gotovo redkost, za šolo pa prava sreča. Hubad in Betetto sta bila sama gojenca Gl. M. Tudi v učiteljskem zboru je imela Matica po večini srečo. Od početka do danes je delovala na šoli 251 učitelj; večinoma so tudi ti izšli iz njene šole in so se še izpopolnili v tujini v svoji stroki. Med učiteljskim je več znanih imen. Tako je poučeval devet let klavir Karel Hoffmeister, ki je bil do najnovejšega časa rektor praškega konservatorija. Na istem zavodu je tudi deloval kot redni profesor bivši učitelj Gl. M. Prochaska Josip. Sploh je Gl. M. vedno gledala na to, da je pozvala v svoj učiteljski zbor le najboljše moči. Trenutno šteje ta zbor 23 moči. V novem času je uvedla Matica poleg običajnih predmetov še pouk orgel, dramatično šolo, govorniški tečaj in glasbeni otroški vrtec za najmlajše; sadnja dva predmeta je zaradi pomanjkljivega odnosa pomenje opustila. Svoje učitelstvo je delil odbor v stalne, honorarne in pomožne učne moči. Stalno učitelstvo je deležno starostnega zavarovanja pri Poljoinskem zavodu. Veliko število članov učiteljskega zbora je tudi izvorn šole glasbeno delovalo, bodisi na koncertnem ali opernem odru, v raznih orkestrih, pa tudi skladateljsko.

Skupno število gojencev, ki so posejali pouk na šoli Gl. M. od ustanovitve do danes, znaša 25.589; od teh imajo večino pianisti (nad 13.000), za njimi pridejo violinisti (nad 6000); solopjevci je bilo nad 1900; drugi se porazdelijo na teoretične predmete, na šolsko petje in dijaški zbor ter na orkestralne instrumente. Ta številka nazorno pokaže, kako globoko je zajelo Ljubljancane delo te šole. Iz vrst učencev je izšlo lepo število že umrlih in še sedaj vseh glasbenih panogah delujočih slovenskih glas-

benikov. Omenim samo skladatelje kot so Adamič, Dev, Lajovic, Premrl; iz Gl. M. so izšli vsi sedanjí operni dirigenti; velik del naših dramskih igralcev je posejal pouk na Gl. M., ravno tako del članstva opernega orkestra in drugih orkestrrov na našem ozemlju; isto velja seveda tudi za večino opernega solističnega osebja. Če bi hotel naštetati samo najbolj znane pianiste, violiniste, solopjevce, ne bi prišel ven iz naštevavanja. Omenim samo rektorja Glasbene akademije Antona Trosta. Tradicijo Gl. M. so poneli širom naše domovine oni, ki so se posevili glasbeno pedagoškemu poklicu; teh je nad sto.

Že od l. 1884. dalje prireja šola Gl. M. s svojimi gojenci vsakoletne javne nastope. V prvih letih so bile te produkcije prava senzacija za mesto; obiskali so jih prvi predstavniki javnega življenja, med njimi tudi takratni deželni predsednik Andrej baron Winkler. V prvih letih je nastopal tudi šolski zbor, predhodnik sedanjega zbora Gl. M. V tem šolskem zboru je doživel svoj dirigentski krst tudi Matej Hubad. Teh produkcij je bilo do danes 144.

Krona prizadevanja Glasbene Matice pa je bil konservatorij, ki je dobil že leta 1920 pravico javnosti; leta 1926. pa ga je država sprejela v svojo upravo. Njegovo nalogo je prevzela l. 1939. Glasbena akademija; ti dve ustanovi pa spadata že v najnovejšo dobo in je njuno delovanje obširnostu pohlajsko znano.

Tako je Gl. M. v šestdesetih letih svojega delovanja vzgojila Slovencev najmanj dva glasbeno naobrazena rodu. To dokazujejo tudi izjave tujih umetnikov, ki pridejo koncertirati v Ljubljano in trdijo, da je težko dobiti tako muzikalno občinstvo kot ravno v Ljubljani. Koncertiranje pred takim občinstvom je tudi za umetnika pravi užitek. Glasbeni Matici želimo ob tem važnem mejniku, naj bi svoje poslanstvo tudi v bodoče s polnim uspehom vršila!

M. T.

118.

Pri teh besedah se Almira strese, kakor da bi jo groza izpreletela in odvrne vsa razburjena: »To ni res, ni mogoče! Če pa misliš, da je res, se motiš. Almira je močnejša od tvoje neveste!«

Ko to spregovori, se oklene Mirka z obema rokama. A Mirko se ji iztrga hitro iz rok in izgine v nočni temini.

119.

Almira pa se zgrudi nezavestna na tla in obleži na hladni zemlji. Sivo zidovje na Gradišču je bilo zavito v grozno temoto. Po vsej prirodi je vladala smrtna tišina. Niti sove, niti druge nočne ptice ni bilo slišati. Tedaj je od šentjakobske cerkve sem udarila ura in naznanila polnoči, čas, ko se shajajo duhovi.

120.

In v tem času je prisegla Almira, ko se je zbudila pod milim nebom, da se bo maščevala nad Mirkom in Zalo. Na zemlji kleče je storila strašno obljubo: »Uničiti hočem Mirka, če si več ne pridobim njegove ljubezni. Če ga sama ne more imenovati svojega moža, naj ga tudi nobena druga ne imenuje svojega, najmanj pa Zala!«

Po dolgem trpljenju nas je za vedno zapustil naš ljubljeni mož, dobri oče, stari oče, stric in tast, gospod

Zalaznik Jakob

posestnik

previden s tolažili sv. vere. Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 8. maja 1942, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Ižanska cesta 35 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. maja 1942.

Zalujoča žena z otroci in sorodstvo.

Prodamo

Grah po 9 lir,

fižol za stroške 14 lir, bučnice 16 lir in mesečne jagode, ki rože že prvo leto nudi Sever & Komp., Ljubljana.

Pohištvo

Razno pohištvo

poceni napredaj. Lampetova ulica 13 (Trnovo).

Denar

Vlogo

Hranilnice in posojilnice na Vrhnikih, 25.000 lir — kupimo. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12.

Službe

Istejo:

Zobozdravn. asistentka zobotehnika, išče mesto. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2811. (a)

Poizvedbe

Izgubila sem ključje v usnjatem etulu od parka Zvezde do Nunske cerkve. Pošten najditelj naj vrne proti nagradi v upravo »Slovenca« pod št. 2812.

Kdo je našel psa?

Cistokrven podganar, majhen, črn, z drobnimi nogami in rdečim ovratnikom se je izgubil. Slišal na ime »Taci«. Kdor ga je našel, naj ga odda proti nagradi pri Foto-studio Jos. Pogačnik, Ljubljana, Ulica 3. maja št. 3-I.

»Normandija« pojde med staro železo

Iz Lizbone poročajo, da sta zadnja dva požara, ki sta bila iz dosedaj še nepojasnjenih razlogov izbruhnili na bivšem francoskem veleparniku »Normandie«, ladjo tako močno poškodovala, da je strokovnjaki ne morejo več popraviti in je pripraviti za službo letalonosilke, kakor so to hoteli storiti Amerikanci. Kakor znano, je ameriška vlada »Normandie« zaplenila ter jo je hotela uvrstiti v svojo vojno mornarico kot letalonosilko »Lafayette«. Ogrodeladje bodo sedaj porabili kot staro železo.

UNA GRANDE REALIZZAZIONE TERAPEUTICA AUTARCHICA

VAŽNA USTVARITEV AVTARKIČNEGA TERAPEUTSKEGA IZDELKA

ADISOLE

OLIO IPERVITAMINICO NATURALE A BASE DI OLIO DI FEGATO DI TONNO

NARAVNO VITAMINSKO OLJE NAREJENO IZ JETER TUNE

Substituisce l'olio di fegato di merluzzo in tutte le sue applicazioni. Malattie da alterato ricambio del calcio (rachitide, tetania infantile, spasmodifilia), ritardo e disturbi dell'accrescimento linfatico, aerofilia, convalescenze, stati di denutrizione protezione dalle infezioni delle vie respiratorie, delle vie digerenti ed urinarie, e di tutti gli altri stati morbosi riferibili a carenza di Vitamina A e D. La mancanza del sapore disgustoso dell'olio di fegato di merluzzo rende facile e ben tollerata la somministrazione dell'ADISOLE anche nella prima età ed alle persone molto delicate di stomaco. Nessuna controindicazione, anche nella stagione calda.

L'ADISOLE è presentato in due forme

ADISOLE dobite v dveh oblikah:

ADISOLE NORMALE

Ogni cc. contiene 2000 U. I. di Vitamina A e 500 U. I. di Vitamina D. Flaconi da g. 125. Dosi: da 30 gocce a 4 cucchiaini al giorno, secondo l'età.

Vaak ce vsebuje 2000 U. I. vitamina A in 500 U. I. vitamina D. Stekleničke po 125 g. Doziranje: od 30 kapljic do 4 žličke na dan v razmerju starosti.

ADISOLE CONCENTRATO

Ogni cc. contiene 20000 U. I. di Vitamina A e 5000 U. I. di Vitamina D. Flaconi contageocce da g. 125. Dosi: da 3 a 50 gocce al giorno, secondo l'età.

Vaak ce vsebuje 20.000 U. I. vitamina A in 5000 U. I. vitamina D. Stekleničke po 125 g. Doziranje: od 3 do 50 kapljic na dan v razmerju starosti.

FARMITALIA

S. A. FARMACEUTICI ITALIA - (Gruppo Montecatini)

Via Principe Umberto 20 — MILANO — Via Principe Umberto 20

Paul Henzè:

30

Steklar iz Murana

zgodovinska povest.

Zerlione je bil radoveden in je odstranil tenčico. Spod nje dvignil pokrov iz usnja in zaklical:

»Nakit!... Janez, vaš stekleni venec!«

Nakit je bil res tam. Po Janezovem odhodu so mislili najprej, da bi ga nesli v »Štorkljac«. Senat ga je bil namreč o priliki Boccarovih zarok daroval temu za spomin. Andrej Guisetti pa je naprosil naj bi ga svet desetih shranil v notranjosti palače, v prostoru, kjer bi si ga lahko moglo ogledati vse ljudstvo. In ljudstvo si ga je ogledovalo in občudovalo skozi deset dni.

Janez se je z grenkim občutkom ozrl nanj. »Od te male reči je prišla vsa nesreča na nas!«

Tako bi ga takrat razbil v tisoč koščkov, če bi bil to vnaprej slutil. Dal je znamenje in Zerlione ga je spet zakril.

V tem pa so se odprla vrata in uradnik je poiskal Janeza: Dož je hotel govoriti z njim! Janez mu je sledil in se kmalu znašel pred Leonardom Loredanom.

Dolgo časa ga je gledal s svojim zagonetnim obrazom, ne da bi spregovoril, kakor da bi hotel prodreti v mladeničevo dušo, ki je povzročila tako čudno obnašanje. Potem je vprašal:

»Živega ste pripeljali moža, o katerem ste pred dvajsetimi dnevi prisegli, da ga ubijete!«

»Da, prejasni gospod!«

»Prelomili ste tako prisego?«

»Da, prejasni gospod!«

»Kaj ste hoteli s tem?«

»Da ga jaz izročim sodišču, ga branim in mu izprosim pomilostitev.«

Dož je pomislil... Na ustnicah se mu je pojavil trepet neodločnosti... Iskal je... Ujel je Janezov pogled, ki je bil poponoma gotov svojega načrta.

»Ko ste šli iz Benetk, Boccaro, ste že takrat mislili na to dejanje?«

»Prav določno še ne, prejasni gospod! Hotel sem le priznati Gualteriju. Dasi bi bil namen plemenit, dejanje pa bi bilo hudobno, ker bi vas s tem goljufal... Bog mi je pa navdihnil drugi način. In tega sem izvršil!«

»In kaj navedete lahko po postavi, da je vreden milosti?«

»Po postavi ničesar. Po pravem redu pa tole: Gualterio ni izdal nikomur skrivnosti. To jamčim s svojo častjo!«

»Ker ni imel časa... Ampak njegov namen...«

»Ne zanikam!«

»Dobro!«

Dož je prekinil. Potem je rekel resno:

»Ali veste, Janez Boccaro, da to, kar vi prosite, se ni še nikdar zgodilo v Benetkah?«

»Vem.«

»In vi upate, da zadobite?«

»Upam z božjo in z vašo pomočjo, prejasni gospod!«

Dož se mu je približal in rekel s tihim glasom kakor svojem najboljšemu prijatelju:

»Zakaj ste to storili?«

»Ker je Gualterijeva hči moja zaročenka.«

»Vedno?«

»Vedno!«

»In jo poročite, naj se zgodi kakor koli?«

»Poročim jo... če njen oče živi!«

»Dobro! Pojdite!«

Boccaro se je priklonil in odšel k tovarišem. Vnovič so čakali v sobi pod stopniščem.

Medtem je nastajal doli na trgu svetega Marka nekak šum. Zerlione je odprl okno in videl, da se je gneča ljudi prerivala po trgu in kričala. Vest, da se je vanil Gualterio z obema ogleduhoma se je z bliskovito naglico razširila po vsem mestu. Janez Boccaro je šel torej z njim, ki ga je izdal... In je živega pripeljal spet v Benetke... Kakor bi se blaznost polastila vseh ljudi: Janez je postal vnovič njih junaki...

Dotrpela nam je ljubljena vseljubeča mamica

Strnad Josipina

roj Žvan

vdova po višjem davčnem upravitelju

Mamica nam počiva doma Mestni trg št. 19 do dneva pogreba, ki bo v soboto, dne 9. maja 1942, ob 3. uri popoldne z Žal, kapela sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

Ljubljana, Logatec, Kamna gorica, 7. maja 1942.

Zalujoči otroci in sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je dne 7. maja t. l. za vedno zapustil naš ljubljeni mož, dobri oče, gospod

Anžič Franc

posestnik in mesarski mojster

previden s tolažili sv. vere. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 9. maja 1942, ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

Ljubljana, dne 7. maja 1942.

Zalujoči:

Alojzija, žena - Franc, sin in sorodstvo.

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne pismene in ustmene izraze sočustvovanja o priliki izgube naše ljubljene, nepozabne

VIDOJKE

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. Prav tako izrekamo našo najglobljo zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so jo obiskovali in tolažili v njeni težki in dolgi bolezni in jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti ter ji ob slovesu darovali toliko prekrasnih vencev in šopkov, katere je tako ljubila. Prav posebno se zahvaljujemo g. dr. Robertu Neubauerju za izredno požrtvovalno nego v času trajanja njene bolezni in prizadevanja, da ji ohrani življenje ter č. g. patru dr. Romanu Tomincu za tolažbo, ki ji jo je nudil ob njeni zadnji uri, nadalje č. g. duhovščini in č. g. duh. svetniku Fr. Hohnjecu za vodstvo pogreba in za izraze sočustvovanja. Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, 9. maja ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Jakoba pri glavnem oltarju.

MARIJA ZAJEC,

vdova po optiku v imenu vsega sorodstva.